

REFERAT Bevaringsudvalget d. 30-04-2025

Mødedato Onsdag d. 30. april 2025 kl. 15:30

Mødested E.3.12

Mødedeltagere Birgit Veje Søndergaard, Karen Lagoni, Lars Søgaard, Christian Engelbrecht Pedersen, Hanne Schaumburg Sørensen, Christian Krogh, Kim Kristensen, Anette Nørgaard Jensen

Indholdsfortegnelse

Meddelelser og afbud.....	3
Arkitekturprisen 2025 - valg til bedømmelseskomité.....	4
Orientering om forslag til Kommuneplan 2025 - kulturarv.....	5
Orientering om lukning af databasen for fredede og bevaringsværdige bygninger.....	6
Orientering om igangsætning af bevarende lokalplan for Tjærby.....	7
Orientering om igangsætning af lokalplan for Laksegade og området deromkring.....	8
Orientering om folder om bevaringsværdige bygninger.....	9
Orientering om status på folder om Randers havneområder.....	10
Anemonevej 6 i Randers - Ansøgning om nedrivning.....	11
Formidling af udvalgets arbejde.....	12
Eventuelt.....	13

Punkt 1: Meddelelser og afbud

01.10.00-P35-1-25

Beslutning

Afbud fra;

Karen Lagoni

Christian Engelbrecht Pedersen

Christian Krogh

Hanne Schaumburg Sørensen

Lars Søgaard

Kim Kristensen

Anette Nørgaard Jensen

Sagsfremstilling

Meddelelser og afbud

Punkt 2: Arkitekturprisen 2025 - valg til bedømmelseskomité

00.15.00-P20-1-25

Beslutning

Bevaringsudvalget valgte formand Birgit Veje Søndergaard til medlem i bedømmelseskomiteen.

Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Christian Krogh, Hanne Schaumburg Sørensen, Lars Søgaard, Kim Kristensen og Anette Nørgaard Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers Kommune uddeler en Arkitekturpris hvert andet år til de bedste projekter inden for arkitektur, bevaring, bebyggelsesplaner, landskabsarkitektur, byrum og inventar.

Formålet er at sætte fokus på og anerkende arkitektonisk kvalitet i Randers Kommune. Alle kan indstille projekter realiseret i 2023-2024 til arkitekturprisen.

De nominerede projekter udvælges af forvaltningen efter sommerferien, og vurderes af en bedømmelseskomité, bestående af to fagdommere fra Arkitektforeningen, to repræsentanter fra erhvervs- og planudvalget, en repræsentant fra bevaringsudvalget og en repræsentant fra forvaltningen.

Arbejdet for bedømmelseskomiteen består af én dommertur i tirsdag d. 26. august 2025, hvor komiteen besigtiger de nominerede projekter og vælger vindere.

Uddelingen af prisen finder sted på Arkitekturens dag mandag den 6. oktober 2025. Forvaltningen forventer, at annoncering kommer til at ske på kommunens hjemmeside, sociale medier og på byportalerne. I forbindelse med arkitekturprisen bliver der udarbejdet materiale med de præmierede projekter.

Bevaringsudvalget bedes udvælge ét medlem til deltagelse i bedømmelseskomiteen.

Punkt 3: Orientering om forslag til Kommuneplan 2025 - kulturarv

01.10.00-P35-1-25

Beslutning

Taget til efterretning.

Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Christian Krogh, Hanne Schaumburg Sørensen, Lars Søgaard, Kim Kristensen og Anette Nørgaard Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Arbejdet med Kommuneplan 2025 blev sat i gang den 2. maj 2024 af erhvervs-og planudvalget. Kommuneplanrevisionen har sit primære ophæng i de beslutninger, der er truffet i forbindelse med Planstrategi 2022, herunder politiske ønsker samt nødvendige og hensigtsmæssige opdateringer, herunder afsnittet om kulturarv.

Forslag til Kommuneplan 2025 indeholder en større revision af Randers Kommunes bevaringsværdige bygninger. Formålet med revisionen er at sikre større grad af ensartet grundlag for bevaring af bygningskulturen i hele kommunen, og sikre retningslinjer for at de arkitektoniske, kulturhistoriske og miljømæssige værdier i de bevaringsværdige bygninger, så vidt muligt ikke forringes, men gerne forbedres. Revisionen er i overensstemmelse med byrådets visioner og planlovens formål om bevaring af værdifulde bebyggelser.

Større byområder ved Øster Bjerregrav, Over Fussing og Fårup, samt herregårdsbebyggelse ved Fussingø, Støvringgård og Tustrup Hovedgård er i denne sammenhæng registreret for bevaringsværdier. Randers Midtby og områder langs med Viborgvej i Randers er blevet opdateret med en ny og opdateret registrering.

Forvaltningen gennemgår de nye registreringer på mødet.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om forslag til Kommuneplan 2025, som forventes fremsendt i offentlig høring den 1. maj til den 26. juni 2025, hvor der kan fremsendes høringssvar.

Punkt 4: Orientering om lukning af databasen for fredede og bevaringsværdige bygninger

01.10.00-P00-8-25

Beslutning

Taget til efterretning.

Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Christian Krogh, Hanne Schaumburg Sørensen, Lars Søgaard, Kim Kristensen og Anette Nørgaard Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Slots- og Kulturstyrelsen har orienteret Randers Kommune om, at databasen for de fredede og bevaringsværdige bygninger (FBB) lukkes ned i løbet af 2026.

Slots- og Kulturstyrelsen har igangsat et arbejde med henblik på at etablere et nyt og forbedret it-system til erstatning for FBB, hvis teknologi er forældet.

FBB består i dag af to registre:

1. Register for fredede bygninger, der vedligeholdes af Slots- og Kulturstyrelsen. Der er registreret ca. 7000 bygninger mv. i registret.
2. Register for bevaringsvurderede bygninger, herunder bygninger udpeget af kommunerne som bevaringsværdige bygninger, der vedligeholdes af kommunerne. Der er registreret ca. 360.000 bygninger i registret.

Slots- og Kulturstyrelsen informerer, at for så vidt angår registret for bevaringsværdige bygninger, så er det ikke alle kommuner, der har benyttet sig af muligheden for at registrere data om SAVE-vurderede bygninger i FBB. Registret indeholder således kun oplysninger om bevaringsværdige bygninger i det omfang, kommunerne har valgt at oprette og vedligeholde oplysninger herom. Dette har ført til at registret er mangelfuldt og misvisende, og at man ikke kan få en opdateret og komplet oversigt over bevaringsværdige bygninger i FBB.

FBB er ikke en database med lovpligtigt ophæng. For kommunerne sker den lovpligtige registrering af bevaringsværdige bygninger, jf. bygningsfredningsloven, gennem de bestemmelser, som kommunerne fastsætter i relevante plandokumenter. Hvad angår Randers Kommune, så er FBB kun delvist opdateret. I forhold til udpegning af de bevaringsværdige bygninger i kommunen, er det den gældende kommuneplan, som er mest opdateret. Enkelte steder kan der efter seneste revision af kommuneplanen dog være udpeget nye bevaringsværdige bygninger i forbindelse med konkret lokalplanlægning. Disse søges altid indarbejdet i den næste revision af kommuneplanen.

Det nye it-system indeholder ved dets offentliggørelse en registerløsning for de fredede bygninger, hvis data lovpligtigt vedligeholdes af Slots- og Kulturstyrelsen. Registerløsningen indeholder dermed ikke en fælleskommunal løsning til brug for kommunernes registrering af bevaringsvurderede og bevaringsværdige bygninger udpeget af kommunerne. Når det nuværende FBB lukkes ned medio 2026, vil Slots- og Kulturstyrelsen overdrage de eksisterende kommunale data om SAVE-vurderede og bevaringsværdige bygninger til de respektive kommuner.

Slots- og Kulturstyrelsen informerer, at de gerne bidrager til viden, hvis kommunerne, KL eller andre vælger at etablere en ny fælleskommunal løsning for de bevaringsværdige bygninger.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om status angående databasen FBB.

Punkt 5: Orientering om igangsætning af bevarende lokalplan for Tjærby

01.10.00-P19-4-24

Beslutning

Taget til efterretning.

Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Christian Krogh, Hanne Schaumburg Sørensen, Lars Søgaard, Kim Kristensen og Anette Nørgaard Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Bevaringsudvalget blev i oktober 2024 orienteret om miljø- og teknikudvalgets beslutning, der omfattede, at nedrivning af længerne på Salvej 11 i Tjærby ikke skulle imødekommes. Siden har sagen været forelagt for erhvervs- og planudvalget på deres møde i november 2024 i forhold til igangsættelse af udarbejdelse af forslag til bevarende lokalplan for hele Tjærby. Sagen blev på dette møde begæret i byrådet, hvilket også betød, at kommunens økonomiudvalg skulle behandle sagen. Økonomiudvalget indstillede et ændringsforslag i form af, at der skulle etableres et fælles temamøde med udgangspunkt i sagen mellem erhvervs- og planudvalget, miljø- og teknikudvalget og landdistriktsudvalget. Byrådet godkendte denne indstilling og tilføjede, at bevaringsudvalget også skulle inviteres til dette møde. Mødet blev afholdt den 6. marts 2025.

Byrådet behandlede igangsætning af udarbejdelsen af forslaget til den bevarende lokalplan den 31. marts 2025, hvor det blev besluttet, at forslaget til lokalplanen skal gælde for hele Tjærby. På mødet blev to fremsatte ændringsforslag samtidig nedstemt. Ændringsforslagene omhandlede, hvorvidt der skulle gives nedrivningstilladelse til længerne på Salvej 11, og om der i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget til lokalplanen skulle laves et borgermøde for borgerne i Tjærby. Det blev dog besluttet, at tilrettelæggelse af planprocessen skulle afklares i erhvervs- og planudvalget. Det planlægges derfor, at erhvervs- og planudvalget får sagen til drøftelse 7. maj 2025.

I bilag 1 er vist det lokalplanområde, som forvaltningen har foreslået. Det følger landsbyens afgrænsning i kommuneplan 2021.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om sagens politiske status.

Bilag

Oversigtskort - Tjærby

Punkt 6: Orientering om igangsætning af lokalplan for Laksegade og området deromkring

01.10.00-P19-6-24

Beslutning

Taget til efterretning.

Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Christian Krogh, Hanne Schaumburg Sørensen, Lars Søgaard, Kim Kristensen og Anette Nørgaard Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Bevaringsudvalget blev i oktober gjort bekendt med ansøgning om nedrivning af Laksegade 15 i Randers. I den forbindelse anbefalede udvalget, at nedrivning ikke skulle godkendes. Sagen blev efterfølgende behandlet på miljø- og teknikudvalget i januar 2025, som besluttede, at der skulle gives afslag på ansøgningen om nedrivning af Laksegade 15. Forvaltningen har derfor nedlagt et § 14-forbud.

Erhvervs- og planudvalget behandlede igangsætning af udarbejdelse af forslag til bevarende lokalplan den 3. april 2025. I sagens fremstilling beskrev forvaltningen, at det planlægningsmæssigt giver mening at udvide planområdet til også at omfatte nærområdet ved Laksegade 15, da der ligger en del ejendomme, som enten enkeltvis eller i sammenhæng udgør en bevaringsværdi. Det er forvaltningens vurdering, at der er tale om et område, der er med til at skabe en overgang eller skabe en sammenhæng mellem omdannelsesområdet ved Sporbyen, Udbyhøjvej og Tøjhushaven.

Erhvervs- og planudvalget valgte at igangsætte udarbejdelsen af forslaget til den bevarende lokalplan for Laksegade 15 og området deromkring. Vedlagt som bilag 1 og 2 til denne sag er to bilag fra den politiske behandling af sagen.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om sagens politiske status.

Bilag

Dagsordenspunkt_Igangsætning af lokalplan - EPU 3.april 2025.

Bilag 2- Laksegade i Randers

Punkt 7: Orientering om folder om bevaringsværdige bygninger

01.10.00-A50-3-22

Beslutning

Bevaringsudvalget roste folderens opsætning, billedmateriale og niveauet for teksten. Udvalget vil gerne fortsat at der er fokus på selve formidlingen af folderen. så den kommer ud at leve. Udvalget havde enkelte bemærkning med slåfejl og foreslog udskiftning af et enkelt foto, begge dele vil forvaltningen søge indarbejdet i folderen.

Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Christian Krogh, Hanne Schaumburg Sørensen, Lars Søgaard, Kim Kristensen og Anette Nørgaard Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Bevaringsudvalget behandlede den 17. april 2024 sagen omkring opdatering af eksisterende folder om bevaringsværdige bygninger fra 2009, hvor udvalget besluttede at afsætte 75.000 kr. til opsætning etc. af folderen. Udvalget præciserede, at folderens målgruppe, udover ejerne af de bevaringsværdige bygninger, også skulle være ejendomsmæglere, byggefirmaer, arkitekter og andre rådgivere. Ydermere blev det drøftet, om borgere med bevaringsværdige bygninger i landdistrikterne skulle orienteres, samt at folderen evt. skulle suppleres af en hjemmeside.

Forvaltningen har valgt selv at stå for arbejdet med opdatering af folderen, da det blev vurderet at være mere hensigtsmæssigt i forhold til det faglige indhold. Forvaltningen har opdateret materialet og forsøgt at gøre det mere tidsløst og robust ved ikke at indeholde alt for mange referencer til hjemmesider, virksomheder og personer, hvor der er risiko for løbende henvisningsændringer.

Forvaltningen har tilført renoveringsanvisninger, som til dels er oplysninger fra Anna Mette Exner Arkitekturs materiale fremsendt i forbindelse med SAVE-registrering af midtbyen.

I bilag 1 findes forslag til opdateret folder om bevaringsværdige bygninger. Prøvetryk vil blive fremvist på mødet.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om status på arbejdet og er velkommen til at komme med bemærkninger til produktet. Forvaltningen vil efterfølgende tage disse bemærkninger med videre, og vurdere om det kræver ændringer i folderen.

Bilag

Folder bevaringsværdige bygninger_2025_fil reduceret

Punkt 8: Orientering om status på folder om Randers havneområder

01.10.00-A50-1-24

Beslutning

Bevaringsudvalget foreslog at Museum Østjylland beder om at der sættes et punkt på dagsorden på næstkommende bevaringsudvalgsmøde der omhandler layout og tryk - hvor museet forud har indsamlet tilbud på dette, således at udvalget kan tage stilling til en bevilling.

Sagsfremstilling

Museum Østjylland orienterer på mødet om status på udarbejdelsen af folder om Randers havn.

Vedlagt som bilag 1 er Museum Østjyllands udkast til indhold i folderen.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om status.

Bilag

SV Randers Havns kulturarv - tekst

Punkt 9: Anemonevej 6 i Randers - Ansøgning om nedrivning

01.10.00-P19-2-25

Beslutning

Bevaringsudvalget må med beklagelse erkende at hovedparten af de oprindelige udhuse gennem tiden er fjernet eller ombygget i så væsentlig grad, at udvalget ikke kan anbefale en bevaring af det enkeltstående udhus.

Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Christian Krogh, Hanne Schaumburg Sørensen, Lars Søgaard, Kim Kristensen og Anette Nørgaard Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har modtaget ansøgning om nedrivning af udhuset på Anemonevej 6 i Randers. Udhuset er bevaringsværdigt, hvorfor sagen fremlægges for bevaringsudvalget. Fotos af ejendommens bebyggelse, inkl. udhus, samt kig langs med gaden ses i bilag 1. Oversigtskort af Anemonevej med SAVE-registreringer, årstal og luftfoto fra 2024 ses samlet i bilag 2. Store dele af Anemonevej består af gavlhuse fra 1923, som ligger på samme vis ud til gaden. Dette gælder også Anemonevej 6. Flere af husene er i løbet af årene ombygget og ændret. Tilhørende disse gavlhuse var udhuse magen til det på Anemonevej 6. I bilag 3 ses ansøgningsmaterialet til opførsel af bebyggelsen og luftfoto fra 1954.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at der er fjernet en stor del af de gamle udhuse på Anemonevej, hvorfor et nedrivningsforbud og efterfølgende bevarende lokalplan med udgangspunkt i bevaring af ét udhus, er et forløb, som er for ressourcekrævende i forhold til udbyttet deraf. Det ville umiddelbart kun give mening, hvis alle eller størstedelen af vejens gavl- og udhuse var bevarede. Forvaltningen kan ikke afvise, at man på et tidspunkt burde udarbejde forslag til bevarende lokalplan for nogle af de gader, der ligger i denne del af Randers, da de ofte er udført ud fra en samlet plan med ens arkitektur - og derfor ofte fremstår med høj arkitektonisk kvalitet, en gennemgående homogenitet og ensartethed. Forvaltningen vurderer dog ikke, at denne sag bør være den udløsende faktor, da det betyder, at forslaget til lokalplanen skal være lavet inden for et år, jf. lovgivningen på området. Forvaltningen vurderer, at eventuel lokalplan for dette område, og eventuelle andre områder udbygget ud fra lignende samlede planer, kunne udarbejdes på sigt - som én stor lokalplan.

Bevaringsudvalget skal tage stilling til, om de kan anbefale nedrivning af udhuset på Anemonevej 6.

Bilag

Bilag 1 til BVU

Bilag 2 til BVU

Bilag 3 til BVU

Punkt 10: Formidling af udvalgets arbejde

01.10.00-P00-7-22

Beslutning

Bevaringsudvalget ønsker ikke at igangsætte nye formidlingsprojekter på nuværende tidspunkt.

Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Christian Krogh, Hanne Schaumburg Sørensen, Lars Søgaard, Kim Kristensen og Anette Nørgaard Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Bevaringsudvalget har mulighed for at drøfte formidling af udvalgets arbejde på hvert møde.

Bevaringsudvalget har hermed mulighed for at drøfte eventuelle fremtidige formidlings projekter.

Punkt 11: Eventuelt

01.10.00-P35-1-25

Beslutning

Drøftet.

Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Christian Krogh, Hanne Schaumburg Sørensen, Lars Søgaard, Kim Kristensen og Anette Nørgaard Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Eventuelt